

hæreses coram Te secrete abjuraverit; et pactum cum maledicto Dæmone initum expresse revocaverit; tradita Tibi syngrapha, forsitan exarata, aliisque mediis superstitiosis, ad omnia comburenda; injuncta pro modo excessuum gravi pœnitentia salutari cum frequentia Sacramentorum, et obligatione se prudenti iudicio Tuo retractandi apud personas, coram quibus hæreses manifestavit, et reparandi illata scandala.”

### ARTICULUS XVI.

“ABSOLVENDI AB OMNIBUS CENSURIS ETIAM SPECIALI MODO IN BULLA ‘APOSTOLICÆ SEDIS MODERATIONI’ DIEI 12 OCTOBRIS 1869 ROMANO PONTIFICI RESERVATIS, EXCEPTA ABSOLUTIONE COMPLICIS IN PECCATO TURPI.”

(F. III. a. 10; F. IV. a. 11; F. VI. a. 11; F. X. a. 10.)

**139.—Explicatio.** I. Dicitur: *a censuris*. Ergo vi Art. absolvi nequit a *peccatis sine censura* Papæ reservatis, quorum sunt duo: **a.** falsa denunciatio (per se vel per alium facta) Sacerdotis de sollicitatione in confessionalibus<sup>1</sup> (scilicet *juridica*—non privata tantum—seu talis, quæ prævio juramento veritatis dicendæ fit coram Ordinario vel Inquisitore aut ejus delegato juxta instructionem S. Off. de 20 Julii 1890 ap. *Act. S. Sed.* xxv. 451. *Coll. Prop.* n. 950);—**b.** retentio munerum illicitæ a Religiosis strictè dictis datorum, si realis restitutio statim fieri potest.

Si donum infra valorem decem scutorum (\$10) fuerit acceptum, ex *Pag. S. Pœn.* n. vi. conceditur facultas his verbis: “Absolvendi a casu Sedi Apostolicæ reservato ob accepta munera a Regularibus utriusque sexus: injuncta pœnitentia salutari, et, quando agitur de muneribus, quæ non excedunt valorem decem scutorum, imposita aliqua eleemosyna iudicio tuo taxanda, et caute eroganda, cum primum poterit, in bene-

non obligat. Cfr. Ferraris v. *Denunciatio* n. 18; Scavini tom. iv. n. 921. Dico: *lege ecclesiastica*; nam ex lege naturali hæretici, imprimis dogmatizantes, præsertim si sunt clerici, etiam apud nos sunt denunciandi, quoties agitur de damno animarum, cui Episcopus mederi potest. Marc n. 442; Lehm. ii. 952.

<sup>1</sup>S. Alph. vi. n. 693; *Coll. Miss.* n. 522.

ficiam Religionis, cui faciendæ esset restitutio; dummodo tamen non constet, quod illa fuerint de bonis propriis Religionis; quatenus vero accepta munera, vel fuerint ultra valorem scutorum decem, vel constet fuisse de bonis propriis Religionis, facta prius restitutione, quam si de præsentibus adimplere nequeant, emissa seria promissione restituendi infra terminum tuo arbitrio præfiniendum, alias sub reincidentia.”

NOTA. Agitur de donis Religiosorum (etiam Monialium) vota solemnium habentium et in communitate viventium (ergo non de donis sæcularizatorum) et quidem de donis ab eis *certe* invalide datis, ideo a donatario restituendis (ergo non de illis, quæ ex causa gratitudinis, conciliandæ benevolentiae ergo Religionem etc. discrete cum licentia Superioris saltem præsumpta facta sunt), *quorum restitutio tempore absolutionis petita fieri potest*. Talis jam donatarius ex const. Clem. VIII. et Urb. VIII. (Ferraris v. *Regulares* Art. I. n. 67. S. Alph. *Hom. ap.* xiii. 8. 9.) absolvi nequit, nisi restitutione realiter facta conventui, ad quem res donatæ de jure pertinent, si id commode fieri potest, alias ejusdem Ordinis conventui viciniore loco, ubi petitur absolutio. Promissio, utut serio facta, quam primum restituendi, non sufficit. Attamen in donis valore 10 scutorum non excedentibus Pœnitentiarius Major ante restitutionem realiter factam vi facultatis ex const. *Pastor bonus* § 26. absolvere eaque in eleemosynam in beneficium conventus, cui restitutio faciendæ est, caute erogandam commutare potest. Ex hac sua facultate in Pagella (ut supra) communicat facultatem pro casu, quo dona non sunt certo desumpta ex bonis propriis Religionis (i. e. bonis communitati incorporatis), sed ex peculio Religiosi etc.—Casus hic dicitur Sedi Apostolicæ reservatus et pro tali habetur a S. Alph. vi. 580 et *Hom. ap.* xiii. 8. 9. aliisque. Alii ut Bucceroni, Berardi, D’Annibale, Ballerini-Palmieri, Lehmkuhl reservationem proprie dictam (quæ est casus alicujus ad iudicium Superioris avocatio) non agnoscunt, utpote nullibi expressam et id, quod in Pagella habetur, ad cautelam concessum esse putant (cfr. n. 14.). Concedunt tamen, casu, quo restitutio statim fieri potest, a Papa prohibitum esse dare absolutionem ante restitutionem reapse factam, et D’Annib. (i. 338. 15), in casu adesse jurisdictionis ademptionem. Unde in praxi hæc sententia a priori vix differt.<sup>1</sup>

II. Dicitur: “. . . Romano Pontifici reservatis.” Unde non datur facultas absolvendi a casibus

<sup>1</sup>Cfr. *Mon. eccl.* vol. viii. part. ii. pag. 10 seq. et pag. 90.

a. ab Episcopo sibi ("Nobis et a Nobis") reservatis seu diœcesanis;

b. jure particulari Episcopo reservatis.

Casus cum excommunicatione Episcopis reservati ex Conc. Pl. Balt. iii. n. 124 et 127 in Stat. Fœderat. Diœcesibus sunt: 1. Matrimonium post divortium civile temere attentatum, et 2. matrimonium coram ministro cujuscumque sectæ acatholicæ contractum vel attentatum.<sup>1</sup> Hic posterior casus, si in propria Diœcesi committitur, proprio delinquentis Ordinario reservatur, nisi absque ulla fraude legis alium Episcopum Stat. Fœderat. adeat.

c. a Superiore Religioso sibi reservatis.

Religiosi enim exempti, licet vota simplicia tantum habeant,<sup>2</sup> valide absolvi nequeunt nisi a Sacerdote, qui vel ab eorum Superiore vel a S. Sede pro iis jurisdictionem accepit. Copiam confessarii sui Ordinis non habentes (Capucini unius tantum copiam habentes) ex implicita delegatione Superiorum absolvi possunt a confessario approbato ab Episcopo loci aut (si Regularis est) a Prælato regulari, et si sunt in itinere, exceptis Capucinis, probabiliter etiam a quovis Sacerdote idoneo i. e. non excommunicato vel suspenso vitando aut complice in peccato turpi. Attamen vi hujus implicitæ delegationis (exceptis Capucinis) a casibus in Ordine reservatis absolvi nequeunt, nisi indirecte.<sup>3</sup>—A S. Sede Religiosi facultatem, absolutionem accipiendi obtinent præsertim in Jubilæis, ad modum, quo in Pag. S. Pœn. sub n. viii. habetur facultas in Sacramento Pœnitentiæ tantum applicabilis: "*Absolvendi Religiosos cujuscumque Ordinis, dummodo apud te legitimam habuerint licentiam peragendi confessionem sacramentalem necnon Moniales, dummodo tamen pro ipsis fueris ab Ordinario approbatus vel*

<sup>1</sup> Casus hic *episcopalis* differt a *papali* (supra n. 47.). In priori de ministro *acatholico*, in posteriori de *hæretico* agitur. Hic est de jure communi, ille de jure particulari Statuum nostrorum Fœderat., quod nobis loco juris communis valet.

<sup>2</sup> S. C. Ep. et Reg. 23 Sept. 1881 ap. *Act. S. Sed.* xiv. 273.

<sup>3</sup> Cfr. Resp. S. C. Ep. et Reg. 3 Junii 1861 ap. *Act. S. Sed.* i. 677. S. Alph. vi. 575.—Marc. n. 1763.

*deputatus, non solum a præmissis,<sup>1</sup> sed etiam a Casibus et Censuris in sua Religione reservatis.*" (Ita in ed. rec.)

Moniales, legitime extra monasterium versantes, absolvi possunt a quovis Sacerdote pro Diœcesi, licet non pro monialibus approbato. (S. C. Ep. et Reg. ap. Konings n. 1399. qu. 4 et Zitelli *App.* p. 330.)

140.—III. Dicitur: "censuris etiam speciali modo in Bulla *Apostolicæ Sedis* Romano Pontifici reservatis."

Ergo a fortiori a censuris *simpliciter* Romano Pontifici reservatis, imo a censuris quoque *ex jure* Ordinario vel Episcopo reservatis, quia hæc potius Papales sunt, a quibus absolvi facultatem Papa concedit Episcopis. (S. Alph. vii. 99. Lehmkühl ii. 968. Aichner p. xxxii.)

**Vi hujus Art. ergo a. absolvi potest:**—1. ab omnibus excommunicationibus, suspensionibus et interdictis, quæ in dicta Bulla expresse sive Summo Pontifici sive Episcopo reservantur; 2. ab omnibus prædictis censuris, quæ a Conc. Trid. *directe* inflictæ et a Bulla *Apost. Sed.* tanquam propriæ arrogatæ sunt; et 3. ab omnibus illis censuris, quæ, licet post hanc Bullam latæ, sub aliquo ejus capite continentur, prout *excommunicatio* ex Decr. S. C. C. 23 Maji 1874 lata in eos, qui, suffragante populo, ad Parochi vel Vicarii officium electi audent sive Ecclesiæ sive jurium ac bonorum prætensam possessionem arripere atque obire munia ecclesiastici ministerii (*Act. S. Sed.* vii. 702), et, ut videtur, etiam excommunicatio (non vero suspensio et interdictum) per const. *Romanus Pont.* 5 Sept. 1873 (ib. p. 401.) in intrusionem in Sedes Episcopales ope nominationis et præsentationis supremæ civilis potestatis peractam lata comprehenduntur sub § i. n. xi. (de usurpatione jurisdictionis ecclesiasticæ)<sup>2</sup>—E contra:

**b. absolvi nequit vi hujus Art.**

1. ab illis censuris, quæ in dicta Bulla: *Apostolicæ Sedis* remissive tantum tanquam adhuc existentes allegantur, ut sunt<sup>3</sup>

<sup>1</sup> Scil. ab hæresi (n. 138, nota), a retentione munerum a religiosis acceptorum (n. 139, i.) et a censuris infra n. 142, iii. enumeratis.—Hi enim casus in Pag. S. Pœn. ante n. viii. sunt positi. (Cfr. n. 252.)

<sup>2</sup> Haringer: *Comment. in Const. Ap. Sedis*: App. ad th. mor. S. Alph. ed. 2, vol. vii. p. 371 et 389. Cfr. infra n. 254 i.

<sup>3</sup> Conf. Const. *Ap. Sedis* ad finem v. *Quæ vero*.

a. latæ pro *Romani Pontificis electione*, de quibus agit const. Bened. XIV. *Pastor bonus*, ad quas ea quoque pertinet, quæ lata est in societatem de eligendo S. Pontifice per populum romanum erectam;<sup>1</sup> β. latæ pro *regimine interno* Ordinum religiosorum cœtumque piorum, quas vide ap. Pennacchi *Comment.* ii. pag. 543, Lehmkuhl ii. n. 986, 987, Marc n. 1312. 4.—Quod tamen censuras ad regimen internum pertinentes et in const. *Apostolicæ Sedis* non contentas attinet, juxta declarationem S. C. S. Off. 22. Mart. 1881 (ap. *N. R. Th.* xxvi. 318) nihil quoad Prælatorum facultatem, subditos suos ab eis absolvendi, per hanc constitutionem innovatum est.—Ad censuras pro cœtibus piis latas etiam pertinere videtur excommunicatio in mercaturam Missionariorum Indiæ orientalis et Americæ lata et ante restitutionem lucri simpliciter reservata,<sup>2</sup> quæ tamen in locis ubi Diœceses cum clero indigeno et stabiliter incardinato erectæ sunt, ut apud nos, probabiliter cessavit.<sup>3</sup>

2. ab illis, quæ post const. *Apostolicæ Sedis* latæ sunt, et sub nullo ejusdem capite subsumi possunt, prout est suspensio ob mercimonium Missarum, de quo supra n. 111. sermo est.

3. ab illis, pro quarum absolutione facultas conceditur in Art. 15. (n. 137 seq.) neque a proxime sequenti, expresse excepta.

NOTA. Quædam suspensiones et interdicta ob delictum præteritum absque tractu successivo, aut ad certum tempus aut ad arbitrium absolventis aut in perpetuum incurruntur, ideoque potius pœnæ aut privationes, quam censuræ, aut censuræ in sensu latiori sunt. Nihilominus valde probabile est, in facultate *absolvendi ab omnibus censuris*, prout in præsentī Art., comprehendī facultatem etiam ab his suspensionibus et interdictis absolvendi; imo D'Annibale hoc pro certo habet quoad contenta in Const. *Apostolicæ Sedis*.<sup>4</sup>

IV. Dicitur: *excepta absolutione complicitis etc.* Hic casus una cum illo de falsa denunciatione (n. 139) ex Const. Bened. XIV. *Sacramentum Pœnitentiæ* est specialissime S. Pontifici

<sup>1</sup>S. Pœn. 4 Aug. 1876; Konings *Comp.* ii. p. 399.

<sup>2</sup>Cfr. infra n. 254. ii. b.

<sup>3</sup>*Irish Record* 1887, p. 1129; *N. R. Th.* xvii. 56.

<sup>4</sup>D'Annib. i. 358 (18); Marc n. 1300.

reservatus, ideoque in nulla generali concessione continetur.<sup>1</sup>—De hoc casu excepto plura infra n. 146 seq.

NOTA. Absolutio a censuris “pertinet ad forum cumprimis externum: sed propter salutem animarum etiam in foro interno exerceri permittitur.”<sup>2</sup> Unde facultas præsentis Articuli *principaliter* spectat ad forum externum; adhiberi tamen potest etiam in foro conscientiæ. Ex quo explicata in Pagella S. Pœnitentiariæ dictum: “non obstante Constitutione *Apostolicæ Sedis*” infra n. 251. et 252.

#### Addenda quoad Absolutionem a Reservatis.

Aliqua imprimis notatu digna quoad absolutionem a casibus reservatis hic adjecta vix non probabuntur. Unde

##### § 1. DE ABSOLUTIONE A CASIBUS RESERVATIS IN GENERE.

141.—I. Vi cap. *Liceat* (*Trid.* xxiv. 6, *de Ref.*)<sup>3</sup> absolvere possunt per se et per sacerdotem *ad hoc* etiam generaliter deputatum ab omnibus censuris Papæ non specialiter reservatis *occultis*, in Diœcesi sua in foro sacramentali tantum<sup>4</sup> omnes, qui jure proprio habent Diœcesim: ergo Episcopi, Vicarii Capitulares, Administratores Diœcesium, Abbates cum proprio territorio; non autem Vicarii Generales ex se, nec Vicarii Apostolici nec Prælati Regulares suos subditos.<sup>5</sup>

142.—II. Olim *Regulares* ex privilegiis absolvere potuerunt ab omnibus casibus *de jure* Summo Pontifici aut Episcopo reservatis.<sup>6</sup> Per const. *Apostolicæ Sedis* § “Cæterum” privilegia quoad absolutionem a *Papæ reservatis tantum* revocata sunt; non vero illa quoad casus Episcopo aut Ordinario *ex jure* reservatos. Ab his ergo adhuc absolvi possunt subditi per Superi-

<sup>1</sup>S. C. S. Off. 27. Jun. 1866 ap. *Coll. Prop.* n. 947. et 4 Apr. 1871.

<sup>2</sup>D'Annib. i. 336 (11).

<sup>3</sup>S. Alph. *de Priv.* n. 29 seq., lib. vi. n. 593 seq., vii. n. 75 seq.; D'Annib. i. n. 346. Const. *Apostolicæ Sedis* §. Firmam.

<sup>4</sup>*In foro sacramentali.* Hoc quidem tenendum est quoad peregrinos (cfr. infra n. 145). Attamen cum per const. *Apostolicæ Sedis* Episcopis cap. *Liceat* in pleno vigore restitutum sit, subditos suos in foro etiam extrasacramentali absolvere possunt. Ita Pennacchi *Comm.* ii. p. 569. Cfr. Marc. n. 1280. 2.

<sup>5</sup>S. Pœn. 5 Dec. 1873. *Coll. Prop.* n. 1007.

<sup>6</sup>S. Alph. vii. 99.

ores suos,<sup>1</sup> qua suos Ordinarios et a confessariis regularibus sæculares, modo casus quidam non sit constitutus diœcesanus. Hi casus præcipue sunt **a.** excommunicationes latæ 1. in matrimonium attentatum Clericorum in Sacris et Regularium cum votis solemnibus, 2. in procuracionem abortus effectu secuto, 3. in utentes litteris falsis Apostolicis (infra n. 254. § III.); **b.** excommunicatio in laicos mercimonium missarum contra prohibitionem S. C. C. 25 Maji 1893 exercentes lata et *Episcopis* reservata. (Cfr. n. 111. a.)—**c.** excommunicatio lata in percussorem Clericorum in casibus, “de quibus jure vel privilegio permittitur, ut Episcopus vel alius absolvat.”<sup>2</sup>—Scil. 1. Episcopi *ex jure* absolvere possunt mulieres et impuberes, etsi percussio fuerit publica et enormis,—Clericos in communi viventes, qui contubernalem non enormiter percusserunt,—Officiales gubernii, qui ratione officii turbæ arcendæ Clericum mediocriter percusserunt,—Regulares mediocriter percutientes Sæcularem Clericum, de consensu tamen eorum Prælati, si exempti fuerint;—omnes in percussione levi, licet publica.<sup>3</sup>—Ab his casibus Regulares possunt absolvere etiam nunc ubique, si excipias Italiam extra Romam;<sup>4</sup>—2. Prælati Regulares *ex jure* absolvere possunt suos subditos, etiam novitios, nisi percussio sit enormis aut injecta manus fuerit in Episcopum vel Abbatem aliosve in n. v. §. i. Bullæ *Apost. Sedis* contentos;—et dummodo in percussione Religiosi alterius Ordinis adhibeatur etiam sententia Prælati, cui percussus subjicitur. Eos vero absolvere non possunt, si percusserint Clericum Sæcularem, sed absolvendi sunt a Sede Apostolica, nisi percussio fuerit levis, a qua absolvit Episcopus. *Prædicta tamen procedunt juxta jus commune*; nam spectatis *privilegiis* in hoc adhuc valentibus Religiosi a suis Prælatibus possunt absolvi etiamsi percussio fuerit enormis et publica, et percussus fuerit alterius Ordinis aut Sæcularis.<sup>5</sup>

<sup>1</sup> S. Alph. *de Priv.* p. 100; Marc n. 1280, 3; Lehmkuhl ii. 968.

<sup>2</sup> Const. *Ap. Sedis*, cfr. infra n. 254. § ii. n. 2.

<sup>3</sup> S. Alph. vii. 276, 279; Sabetti n. 990. <sup>4</sup> S. Alph. vii. 95, 99.

<sup>5</sup> Bucceroni *Inst. th. mor.* de Const. *Apost. Sedis* n. 21; Konings *Comp.* n. 1753, qu. 2, 2; S. Alph. vii. 107, *de Priv.* n. 97.—Cfr. Lucidi *Cap.* iv. § 4. n. 97., ubi in casu particulari, ad Episcopum delato, absolutio, quam ante punitionis certiorationem eidem Episcopo factam, Superior dedit, a S. C. C. 2 Dec. 1719 declaratur illicita.

NOTA. Probe dispiciendum est, quomodo sonet folium facultates continens Sacerdotibus in singulis Diœcesibus dari solitum. Alicubi e. gr. “*non conceditur facultas* absolvendi procurantes abortum, effectu secuto, quatenus incurrerint excommunicationem in Const. *Ap. Sedis* Episcopis reservatam.” Juxta hæc verba Regulares a prædictis adhuc possunt absolvere, non vero Sæculares. Aliter esset, si diceretur: “absolutio procuracionis abortus, effectu secuto, est Nobis et a Nobis reservata,” ubi casus Diœcesanus constitueretur, pro quo in Diœcesi quilibet debet impetrare facultatem Episcopi.—Si demum in folio Sacerdotibus tradito diceretur: “absolvendi a censuris . . . *etiam* Romano Pontifici reservatis” . . . ipsi absolvere quoque possent a censuris *ex jure* Ordinario vel Episcopo reservatis.<sup>1</sup>

III. Dantur etiam privilegia personalia absolvendi a Papæ reservatis; præsertim pro foro sacramentali in *Pag. S. Pæn.* (præter eas sub n. 138 quoad hæresin et n. 139 ii. c. quoad Religiosos) sub numeris sequentibus conceduntur facultates:

(I.) “Absolvendi ab Excommunicatione ob manus violentas injectas in Clericos, aut Presbyteros, sive Sæculares, sive Regulares, in casibus tamen non deductis nec de facili ad forum Ordinarii deducendis; dummodo non sit sequuta mors, vel mutilatio, seu lethale vulnus aut ossium fractio, et injuncta congrua pœnitentia salutari cum obligatione caute et competenter satisfaciendi parti læsæ.”

(II.) “Absolvendi a Censuris contra Duellantes<sup>2</sup> inflictis, dummodo casus ad forum Ordinarii non fuerint deducti; injuncta gravi pœnitentia salutari, et aliis injunctis, quæ fuerint de jure injungenda.”

(IV.) “Absolvendi a Censuris incursis ob violationem clausuræ Regularium utriusque sexus, dummodo non fuerit cum intentione ad malum finem, etiam effectu non sequuto, et dummodo casus non fuerint ad forum Ordinarii deducti, cum congrua pœnitentia salutari. Et insuper absolvendi Mulieres

<sup>1</sup> Cfr. n. 140.

<sup>2</sup> Duellantes eorumque patrini sunt perpetuo infames (Trid. xxv. c. 19 Ref.), etiamsi agatur de mensuris Studentium more Universitatum Germaniæ (S. C. C. 9 Aug. 1890 ap. *Act. S. Sed.* xxiii. 234.). Accedit irregularitas ex homicidio vel mutilatione, si occurrit alterutrum.

tantum a Censuris, et Pœnis Ecclesiasticis, ob violationem ad malum finem clausuræ Virorum Religiosorum incursis, dummodo tamen casus occulti remaneant; injuncta gravi pœnitentia salutari, cum prohibitione accedendi ad Ecclesiam, et Conventum, seu Cœnobium dictorum Religiosorum, durante occasione peccandi.”

(V.) “Absolvendi a Censuris ob retentionem, et lectionem librorum prohibitorum incursis, injuncta congrua pœnitentia salutari, necnon firma obligatione tradendi Ordinario loci, aut cui de jure, sive per se, sive per alium absque ulla mora, et, quantum fieri potest, ante absolutionem, libros prohibitos, si quos pœnitens in sua potestate retineat.”

(VII.) “Absolvendi a Censuris, et Pœnis Ecclesiasticis eos, qui Sectis vetitis Massonicis, aut Carbonariis, aliisque similibus nomen dederunt, aut favorem præstiterunt, ita tamen, ut a respectiva Secta omnino se separent, eamque abjurent, libros, manuscripta, ac signa Sectam respicientia, si quæ retineant, in tuas manus tradant ad Ordinarium quamprimum caute transmittenda, aut saltem, si justæ gravesque causæ id postulent, comburenda; injuncta pro modo culparum gravi pœnitentia salutari, cum frequentia sacramentalis confessionis, aliisque injunctis de jure injungendis: necnon absolvendi eos, qui ejusmodi Sectarum duces et magistros occultos denunciare culpabiliter neglexerint, injuncta pariter salutari pœnitentia, et firma obligatione sub reincidentia eosdem Ordinario Loci vel aliis ad quos spectat, prout de jure, denunciandi.”

*Quoad massones nota :*

a. Denunciatio, cum eo modo interpretanda sit ac illa hæreticorum (S. Pœn. 8 Nov. 1821 et supra n. 138, nota) quoad simplices massones, licet adhuc in vigore sit, apud nos non obligat, at vero “quoad coryphæos et duces occultos—etiam eos, qui qua liberi muratores quidem publici, sed qua duces occulti sunt, obligatio non cessat apud regiones, in quibus liberi muratores et ideo ipsorum coryphæi a gubernio civili tolerantur et ab ecclesiastica potestate nec puniri nec ullo modo cohiberi possunt.” (S. C. S. Off. 19 Apr. 1893 ap. *A. E. Rev.* vol. viii. 377.) Facienda est Episcopo vel Inquisitoribus, in Missionibus Vicario vel Præfecto Apostolico (S. Pœn. 10 Febr. 1871) ab omnibus certam eorum notitiam aliter quam ex secreto consilii capiendi causa commisso adeptis, quatenus ob pro-

babile mortis, infamiæ aut gravis damni periculum aut ob denunciationem ab aliis jam factam vel certo faciendam non sunt excusati.—Absque causa post acquisitam cognitionem legis et pœnæ denunciationem per mensem omitentes excommunicationem incurrunt, a qua, post denunciationem, quilibet confessarius, ante eam hac facultate præditus absolvere potest, ut supra.

b. Quoad societatem: “The Independent Order of Good Templars” S. C. S. Off. 9 Aug. 1893 decidit, sub gravi prohibitum esse ei nomen dare; ad quæstionem vero, an hæc subiaceat excommunicationi latæ contra societates secretas in const. *Apost. Sedis?* respondit: Dilata. (Cfr. *A. E. Rev.* ix. pag. 384.)—Item tres societates: “The Odd Fellows,” “The Sons of Temperance” et “The Knights of Pythias” tanquam sub gravi prohibita declaratae sunt ab ead. S. C. S. Off. 20 Aug. 1894.—Quoad censuram quidem nihil dictum est, at habito respectu ad ea, quæ ex *Conc. Pl. Balt.* ii. n. 514, et pag. 335, 336, de eis nota sunt, censuris subjectæ esse videntur.—Cum in eis a sociis, soluta statis temporibus modica taxa, jus ad magnum subsidium in casu infirmitatis vel mortis acquiratur, aut si de debito societati solvendo agitur, solutio, eadem sub conditione, notabili commodo fruatur; nuncio vero hisce societatibus misso et taxa amplius non soluta, hoc subsidium et commodum membro pereat cum magno lucro societatum; quæsitum est, an, remota quavis alia earundem sectarum participatione, ad hæc incommoda vitanda saltem licitum sit, nomen proprium in sociorum catalogis retinere, necnon in præfata taxæ vel æris alieni solutione stato tempore perseverare?—S. C. S. Off. 19 Jan. 1896 Emo Card. Satolli, Prodelegato Aplo respondit: *Generatim loquendo non licere et ad mentem.* Mens est, quod hoc tolerari possit sequentibus conditionibus et adjunctis simul in casu concurrentibus, scil. —1. Si *bona fide* sectæ primitus nomen dederint, antequam sibi innotuisset societatem esse damnatam;—2. Si absit *scandalum* vel opportuna removeatur declaratione, id a se fieri, ne jus ad emolumenta vel beneficium temporis in ære alieno solvendo amittat, a quavis interim sectæ communionem et *quovis interventu etiam materiali*, ut præmittitur, abstinendo;—3. Si *grave* damnum sibi aut familiæ in renunciatione obveniat;—4. tandem ut non adsit vel homini illi vel familiæ ejus *periculum perversionis* ex parte sectariorum spectato præcipue casu vel infirmitatis vel mortis, neve similiter adsit periculum funeris peragendi, a ritibus catholicis alieni;—5. demum SSmus D. Leo XIII., hæc approbans jussit, ut, uniformis regulæ servandæ causa, in casibus particularibus (i. e. in *singulis casibus*—cfr. *A. E. Rev.* xv. 638, 640) pro tempore Dele-

gatus Apost. Washingtonopoli provideat. (*Act. S. Sed.* xxviii. 699. *A. E. Rev.* xiv. 470.)

Similiter ead. S. C. S. Off. 7 Mart. 1883 Eppo S. Hyacynthi (Canada) quærenti: An admitti possint ad Sacramentorum participationem illi, qui eum in finem tantum societatibus secretis nomen dederunt, ut damna temporalia evitarent, revera autem intendunt remanere catholici? resp. Juxta exposita catholicos, de quibus agitur, admitti posse ad Sacramenta. . . . dummodo 1. reipsa sese omnino separaverint a societatibus prædictis;— 2. promittant, numquam amplius fore, ut sese immisceant alicui actui societatum ipsarum tum secreto tum publico, et præsertim numquam amplius se soluturos requisitam contributionem;— 3. removeatur scandalum eo meliori modo quo fieri potest;— 4. animo sint dispositi ad suum nomen revocandum, si et quando id facere absque gravi damno poterunt. SSmus approbavit. *Coll. Prop.* n. 1864.

143.—IV. Nulla est reservatio in MORTIS ARTICULO vel periculo, ut in morbo periculoso, instante prælio vel longa navigatione, in difficili partu, in longa detentione in loco, ubi Sacerdos haberi nequit<sup>1</sup> etc., et dari potest absolutio a sacerdote non approbato etiam quando facile advocari seu adesse possit sacerdos approbatus; imo sacerdos non habens jurisdictionem in reservata a peccatis etiam cum censura reservatis absolvere potest licet advocari vel adesse facile potuisset sacerdos habens hanc jurisdictionem.<sup>2</sup>—Si tamen confessarius, qui non habuit specialem ad hoc facultatem, tum absolutionem dederit a *censura speciali modo S. Pontifici reservata*, pœnitens, cum convaluerit, tenetur “stare mandatis Ecclesiæ”<sup>3</sup> i. e. habet “obligationem sive per se sive per confessarium recurrenti ad S. Pontificem” (scil. ad S. Pœnitentiarium aut directe aut etiam apud nos per Card. Præfectum S. C. de P. F.) “ejusque mandatis obediendi, vel novam absolutionem petendi ab habente facultatem absolventi a censuris S. Pontifici speciali modo

<sup>1</sup> S. Alph. vi. 561, 563.

<sup>2</sup> S. C. S. Off. 29 Julii 1891 ap. *N. R. Th.* xxvi. 309. *Coll. Prop.* n. 2169.

<sup>3</sup> *Const. Ap. Sedis*, § i. ad fin.

reservatis.”<sup>1</sup> Et de hoc confessarius eum monere tenetur.— Si dein pœnitens adepta valetudine hoc ex gravi negligentia per mensem omiserit, in eandem censuram reincidit.<sup>2</sup>

Recursus ad Episcopum ex sententia quorundam<sup>3</sup> ob jus antiquum (cap. *Eos qui* 22 de sent. excomm. in 6.) adhuc vigens fieri debet in *censuris* ab Episcopo sibi reservatis quod tamen alii<sup>4</sup> restringunt ad percussorem Clericorum et ad casus, qui ad forum externum deducti aut mox deducendi sunt.

Dixi: *a censura speciali modo S. Pont. reservata*. Nam pro eo, qui a reliquis censuris Papæ reservatis<sup>5</sup> aut a censuris ex jure Episcopo reservatis in mortis articulo absolutus est, recursus non requiritur, nisi ipse Episcopus has sub ista conditione reservaverit.<sup>6</sup>

144.—V. EXTRA ARTICULUM MORTIS: a. *censura Papali innodati*, si Romam adire impediti erant, prius secundum doctrinam S. Alph.,<sup>7</sup> quam etiam S. Pœn. et S. Off. anno 1860 commendaverunt,<sup>8</sup> potuerunt absolvi ab Episcopo aut simplici confessario. Nunc autem cum propter facilitatem itinerandi et epistolas transmittendi<sup>9</sup> de impedimento adeundi Romam vix amplius sermo esse possit, primum S. Pœnitentiarium, præsertim post *Const. Apost. Sedis* 1869 praxin suam mutavit et Episcopis facultates absolventi communicavit. S. Cong. S. Off. vero die 23 Junii 1886<sup>9</sup> de hoc interrogata, respondit, priorem doctrinam non amplius posse servari, sed pro omnibus casibus Papæ reservatis ad obtinendam absolutionem saltem per litteras recurrendum esse ad Emum Card. Pœnitentiarium majorem directe (aut apud nos etiam per Card. Præfectum S. C. de P. F.) “etiam pro casu, quando pœnitens fuerit *perpetuo impeditus*,

<sup>1</sup> S. C. S. Off. 19 Aug. 1891 ad ii. ap. *Acta S. Sed.* xxiv. p. 747.

<sup>2</sup> *Ib.* ad i.

<sup>3</sup> Lehmkühl ii. n. 875. D’Annib. i. n. 350 (52) et alior.

<sup>4</sup> Bucceroni *Cas. Consc.* ii. n. 110, plures ap. Gury-Palmieri: *Comp. Theol. mor.* ii. n. 388. *Zit. App.* p. 324.

<sup>5</sup> S. Off. 17 Junii 1891 ad iii. ap. *Act. S. Sed.* xxiv. 744 et *A. E. Rev.* vol. vii. 70.

<sup>6</sup> Marc n. 1285.

<sup>7</sup> *Lib.* vii. 84–92.

<sup>8</sup> Konings *Comp.* p. lxxxix. 5, 6.

<sup>9</sup> Ap. Bucceroni: *Enchir.* p. 131, 224; *N. R. Th.* xviii. 378, 582; *Acta S. Sed.* xix. 47.

personaliter Romam proficisci,"<sup>1</sup> nisi Episcopus indultum habens aut alius indultarius adiri possit et adeatur.—“At vero in casibus vere urgentioribus, in quibus absolutio differri nequeat absque periculo gravis scandali vel infamiae, super quo confessariorum conscientia oneratur” i. e. in quibus censura observari nequit absque periculo gravis scandali vel infamiae, prout etiam, si poenitens ob dilationem absolutionis probabiliter a Sacramentis diu abstinere timeretur aut apud alios in suspicionem veniret etc. “dari potest absolutio directa,” injunctis de jure injungendis, a censuris sive simpliciter, sive “etiam speciali modo S. Pontifici reservatis;”<sup>2</sup> confessarius vero sub mortali eum monere tenetur de gravi obligatione, infra mensem saltem per epistolam et per medium confessarii (qui eum absolvit vel alterius) vel, si causa rationabilis intercedit, per seipsum,<sup>3</sup> ficto nomine, recurrendi ad S. Sedem (ut supra) ejusque mandatis obediendi, aut saltem novam absolutionem petendi ab habente facultatem absolventi a censuris S. Pontifici reservatis (supra n. 143) et quod, si alterutrum facere ex gravi culpa (per mensem) negligit, reincidat in eandem censuram, quamvis ea simpliciter tantum fuerit reservata.<sup>4</sup>

NOTA.—In hisce Statibus Articulus prout jacet omnibus confessariis communicari solet. Unde recursus ad S. Sedem faciendus est tantum in casu Sacerdotis, qui complicem in peccato turpi absolvit. (De quo infra.) Quod inter communicatos etiam comprehendantur casus jure Episcopis vel Ordinariis reservati, liquet ex dictis n. 142. II. Nota. In Diocesi Quebecen. Articulus communicatur Vicariis generalibus et foraneis ac Archipresbyteris tantum. Card. Taschereau pag. 24.

b. Ex sententia hodie satis probabili praeter mortis articulum a censuris *Episcopo* reservatis simplex confessarius absolvere potest impeditos adire Episcopum et quidem absolute, si perpetuo i. e. ultra quinquennium perdurat impedimentum, sub

<sup>1</sup> S. Off. 17 Junii 1891 ad i. *Coll. Prop.* n. 2171.

<sup>2</sup> S. Off. 19 Aug. 1891 ad iii. Hucusque dicta confirmantur per Resp. S. Off. 30 Mart. 1892 ap. *N. R. Th.* xxiv. 391.

<sup>3</sup> S. Poen. 7 Nov. 1888 ad vi. ap. *A. E. Rev.* vol. vii. (1892) p. 227.

<sup>4</sup> S. C. S. Off. 17 Junii 1891 ad ii.

onere vero, sublato impedimento se sistendi Episcopo, si illud ultra sex menses sed minus quinquennio permanet.<sup>1</sup>—Præscindendo ab hoc casu *simplex confessarius* extra articulum mortis neque a casibus jure communi<sup>2</sup> vel particulari<sup>3</sup> Episcopis aut Superioribus Religiosis<sup>4</sup> neque a casibus sine censura Papæ reservatis<sup>5</sup> neque JUXTA S. ALPH. vi. 581 a casibus *Diocesanis* umquam *directe* absolvere potest.—Attamen tum ab his tum a casibus cum censura S. Pontifici reservatis, in quibus nullum periculum infamiae vel scandali absolutionem urget, *indirecte* absolvere potest, quando *ex una parte* pro poenitente necessitas existit absolutionem accipiendi aut ob necessitatem legendi Missam vel suscipiendi Communionem propter tempus Paschale mox elapsurum vel jam elapsam, urgente præcepto eam quamprimum suscipiendi, aut propter infamiam secus incurrendam aut quod secus diu, imo per diem tantum, deberet manere in mortali etc., *ex altera vero parte* poenitens reservantem (e. gr. Episcopum) aut ejus Delegatum ex præcepto adeundum pro confessione apud eum peragenda *non potest* ADIRE sine scandalo aut nota infamiae aut magna difficultate, puta quia longe distat.<sup>6</sup> Tum autem ita ab aliis peccatis *directe* et per connexionem eorum cum peccato reservato ab hoc, quod per se in illa confessione nec confiteri tenetur,<sup>7</sup> *indirecte* absolutus, censura, si qua cum peccato reservato conjuncta fuit, ligatus manet censuræque leges observare tenetur.<sup>8</sup>—Dixi: *non potest* ADIRE; nam *ordinarie* non est consultum,<sup>9</sup> ut confessarius tecto nomine scribat ad Episcopum pro facultate, quia hoc est contra finem reservationis (cfr. *Trid.* xiv. c. 7) et non raro cum periculo sigilli conjunctum, nec ulla lege præscribitur. Unde plures horum Statuum Episcopi sapiens statutum Diocesanum condiderunt hujus fere tenoris: “Qui in casus reservatos inciderint, ad Nos aut ad Sacerdotem ad hoc delegatum absolventi mittantur, nisi gravi de causa excusandi judicentur.

<sup>1</sup> Marc n. 1285.

<sup>2</sup> Cfr. n. 139. ii. b. *Casus Conc. Pl. Balt.* iii.

<sup>3</sup> Cfr. ib. ad c.

<sup>4</sup> S. Alph. vi. 487. 585. *Ho. ap.* xvi. n. 39.

<sup>5</sup> S. Alph. vi. 285 ad ii. 585, Dub. 3.

<sup>6</sup> S. Alph. vii. 169-171.

<sup>7</sup> Cfr. supra n. 142.

<sup>8</sup> Cfr. n. 139. i.

<sup>9</sup> Idem vi. 584.